

Θήρα, 24-02-2004

Προς:

- 1) τον Υπουργό Πολιτισμού
κ. Ευάγγελο Βενιζέλο
- 2) την Δ/ση Νεώτερης & Σύγχρονης
Αρχιτεκτονικής Κληρονομιάς
- 3) την Εφορεία Νεωτέρων Μνημείων Αττικής
- 4) Υπουργείο Αιγαίο, Δ/ση Πολιτισμού
Γραφείο για τη βιομηχανική κληρονομιά

ΘΕΜΑ: Μη χαρακτηρισμός ως μνημείου το βιομηχανικό συγκρότημα
επεξεργασίας τοματοπολτού ΑΒΙΣ στην Σαντορίνη ιδιοκτησίας ΑΒΙΣ Α.Ε.
(σχετ. υπ' αρ. πρωτ. ΥΠΠΟ/ΔΙΝΕΣΑΚ/262/2526 10-02-2004)

Με έκπληξη πληροφορηθήκαμε την ανωτέρω υπουργική απόφαση με
την οποία δεν χαρακτηρίζεται ως μνημείο το βιομηχανικό συγκρότημα
επεξεργασίας τοματοπολτού ΑΒΙΣ στην Σαντορίνη (ιδιοκτησίας ΑΒΙΣ Α.Ε.).

Αναζητήσαμε τις εισηγήσεις της Εφορείας Νεωτέρων Μνημείων
Αττικής (2-12-03) και της Δ/σης Νεώτερης και Σύγχρονης Αρχιτεκτονικής
Κληρονομιάς (16-01-2004) σχετικά με το παραπάνω θέμα και διαβάζοντας τις
εντυπωσιαστήκαμε από το γεγονός ότι ένα σημαντικό μνημείο της
βιομηχανικής ιστορίας της Σαντορίνης θυσιάζεται στο βωμό μιας
ανορθολογικής τουριστικής ανάπτυξης με τις υπογραφές των ειδικών που
όφειλαν να υπερασπίζονται την πολιτισμική ιστορία του τόπου μας.

Το εργοστάσιο τοματοποιίας ΑΒΙΣ ΑΕ δημιουργήθηκε το 1935-36.
Είναι ένα από τα παλαιότερα εργοστάσια τοματοποιίας που σώζονται στη
Σαντορίνη σηματοδοτώντας και χαρακτηρίζοντας μια ολόκληρη εποχή.
Αποτελεί σύμβολο της βιομηχανικής κληρονομιάς του νησιού, είναι μνημείο
και προσφέρει στον εμπλουτισμό της γνώσης και στη διατήρηση της μνήμης
του τόπου. Τα εργοστάσια ΑΒΙΣ ΑΕ είναι μια δυνατή φωνή από το παρελθόν
της Σαντορίνης που δεν πρέπει να χαθεί.

Στον κυρίως χώρο του εργοστασίου, διατηρούνται τα μηχανήματα
διαλογής, πλυσίματος, τα σπαστήρια, τα καζάνια, τα γεμιστήρια με τα
εξαρτήματά τους. Η κατασκευή του κυρίως κτιρίου, παρουσιάζει ενδιαφέρον
αρχιτεκτονικό και μορφολογικό, ως βιομηχανικό κτίριο της εποχής.

Υπάρχουν σήμερα πολλοί τρόποι και δυνατότητες για την αξιοποίηση
και επανάχρηση κτιρίων της αρχιτεκτονικής και βιομηχανικής κληρονομιάς,
οποίοι συνδυάζουν την "δυναμική προστασία" των κτιρίων αυτών και τη
επανένταξή τους στη σύγχρονη ζωή, (παραδείγματα Φίξ, κτίρια οδο
Πειραιώς, Γκάζι, Λαύριο κ.τ.λ.) αλλά και διεθνή παραδείγματα. Ήδη τα κτίρια
της βιομηχανικής αρχαιολογίας παγκόσμια έχουν χαρακτηριστεί ως
"σημαντικά ιστορικά δείγματα" τα οποία πρέπει να διατηρηθούν.

Η εισήγηση της Δ/σης Νεώτερης και Σύγχρονης Αρχιτεκτονικής Κληρονομιάς (16-01-2004) φαίνεται να μην λαμβάνει υπόψη τίποτε από τα παραπάνω. Η καταγραφή του εξοπλισμού του εργοστασίου και μόνον που προτείνεται δεν αποτελεί ολοκληρωμένη μορφή προστασίας και διατήρησης, αλλά άλλοθι για την άδεια κατεδάφισης του μνημείου.

Στο σημερινό νέο τουριστικό τοπίο της Σαντορίνης το οποίο παράγει α με ταχύτατους ρυθμούς αλλοιώνοντας την αυθεντικότητα της αρχιτεκτονικής αλλά και φυσικής κληρονομιάς, τα κτίρια της ABIS ΑΕ, σηματοδοτούν τον τόπο και την ιστορία του νησιού μας.

Επειδή σίγουρα το εργοστάσιο τοματοποιίας ABIS ΑΕ καλύπτει όλους τις προϋποθέσεις για τον χαρακτηρισμό του ως μνημείου, είναι πιθανόν τα στοιχεία που προσκομίσθηκαν στις Υπηρεσίες του ΥΠ.ΠΟ. να μην ήταν επαρκή. Για το λόγο αυτό παρακαλούμε τον Υπουργό Πολιτισμού να ανακαλέσει την απόφαση αυτή, με την οποία καταργείται η βιομηχανική - κοινωνική ιστορία της Σαντορίνης.

Επίσης καλούμε το Υπουργείο Αιγαίου να κηρύξει το συγκεκριμένο κτήριο διατηρητέο καθώς ήδη το Σ.Χ.Ο.Π. του Επαρχείου Θήρας έχει ήδη γνωμοδοτήσει σχετικά.

ΧΡΗΣΤΑΝΘΟΣ ΡΟΥΣΣΟΣ
ΕΠΑΡΧΟΣ ΘΗΡΑΣ

ΑΓΓΕΛΟΣ ΡΟΥΣΣΟΣ
ΔΗΜΑΡΧΟΣ ΘΗΡΑΣ

ΜΑΚΑΡΙΟΣ
ΠΡΟΕΔΡΟΣ Δ.Σ.

Αναστάσιος - Νικόλαος Ζώργος
Δημοτικός Σύμβουλος

Κοιν/ση:

- ΥΠ.ΠΟ. Δ/ση Νεώτερης Πολιτιστικής Κληρονομιάς
- Ελληνικό Τμήμα TICCIH (International Committee for the Conservation of the Industrial Heritage)
- Εθνικό Ιδρυμα Ερευνών
Κέντρο Νεοελληνικών Ερευνών Υπόψη κ. Μαυροειδή
- ICOMOS
- Ελληνική Εταιρεία Προστασίας της Πολιτιστικής Κληρονομιάς & τη Φύσης
- Σ.Χ.Ο.Π. Επαρχείου Θήρας

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ

Για την Προστασία του Περιβάλλοντος
και της Πολιτιστικής Κληρονομιάς

Τριπόδων 28, 10558, Πλακά, Αθήνα
Τηλ. 210 3225245, 3226693 Φαξ. 210 3225240
www.ellinikietairia.gr

Αθήνα, 15 Σεπτεμβρίου 2004
Αρ. Πρωτ: 1007 / Ε.Ε.

ΣΧΟΠ ΘΗΡΑΣ
84700 ΘΗΡΑ

Το Συμβούλιο Αρχιτεκτονικής Κληρονομιάς της Ελληνικής Εταιρείας για την Προστασία του Περιβάλλοντος και της Πολιτιστικής Κληρονομιάς πληροφορήθηκε ότι το ΣΧΟΠ Θήρας αποφάσισε την κατεδάφιση του βιομηχανικού συγκροτήματος επεξεργασίας τοματοπολτού ΑΒΙΣ στη Σαντορίνη ιδιοκτησίας ΑΒΙΣ ΑΕ.

Θα θέλαμε να γνωρίζουμε αν αληθεύει η παραπάνω πληροφορία και πως η νέα διοίκηση του ΣΧΟΠ αποφάσισε έτσι αβασάνιστα την κατεδάφιση του σημαντικού αυτού μνημείου της βιομηχανικής κληρονομιάς, ενώ μάλιστα η προηγούμενη διοίκηση είχε γνωμοδοτήσει υπέρ της διατήρησής του.

Επίσης, θα θέλαμε να σας επισημάνουμε ότι κτήριο του συγκροτήματος αυτού έχει στοιχεία που το χρονολογούν μετά το 1830 και επιβάλλουν, σύμφωνα με το νόμο 3028/2002 για την προστασία των αρχαιοτήτων και εν γένει της πολιτιστικής κληρονομιάς, την προστασία του, στοιχείο που θα πρέπει να προβληματίσει το ΣΧΟΠ για τη μη κατεδάφιση του συγκροτήματος και το ΥΠΠΟ για το χαρακτηρισμό του ως διατηρητέου μνημείου.

Ελπίζουμε να λάβουμε απάντησή σας σε σύντομο χρονικό διάστημα.

Με εκτίμηση

Χάρις Καλλιγά
Πρόεδρος

Συμβουλίου Αρχιτεκτονικής Κληρονομιάς της ΕΕ

Κοινοποίηση

- Πρωθυπουργό και Υπουργό Πολιτισμού κ. Κ. Καραμανλή
- Υπουργό Αιγαίου και Νησιωτικής Πολιτικής κ. Α. Παυλίδη
- Δ/ση Νεώτερης και Σύγχρονης Αρχιτεκτονικής Κληρονομιάς
- Εφορεία Νεωτέρων Μνημείων
- Πολεοδομία Θήρας
- ΤΕΕ

10/9/04

Τηλ/βε ο υ. Αδριανός ε' με τη συνοδεία σου
το νέο λχον θήραι αγοράδισε την παρεδρίον του
Ζήμπε να στείλουμε εισαδή προς το λχον @
να συννοησεται τησφαιμία, χη. Αίγαια, ΤΕΕ.

"την είσι λβαβανισα, ενώ πειν είχε προβλεφθεί"

17/9/04

Τηλ/βα στο λχον θήραι. Τνωμοδευσαν υπέρ της
παρεδρίωνς γόττα από των αγοράων του ΚΣΝΜ.

Γραφείο
λχον θήρας

Υπ. Αιρίων ε' Μηδ. Πολιτικης 22860-27145.

84700 ~~Γραφ~~ Φινά θήρας

Μερίλο μέρος των εξοπλισμών μεταφέρθηκε στο
νέο εργοστάσιο τοματοπολτού.

Πολυεδομεία: 22860-22684.

Τεχν. Υπηρεσία 22860-24820

Δήμος θήρας 22860-27155, 22231

Εκδήλωση Βράβευσης

των αρχαιολογικών χώρων Σαγκρίου και Υρίων Νάξου
από την ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΕΝΩΣΗ και την EUROPA NOSTRA

Θέατρο «Ιάκωβος Καμπανέλλης», Δημαρχιακό Μέγαρο Νάξου
Σάββατο 11 Σεπτεμβρίου 2004

Πρόγραμμα

19:30-20:30

Χαιρετισμοί Επισήμων και Ομιλίες

Αναγγελία βράβευσης

Βασίλης Κόκκοτας,
Κώστας Καρράς,

Δήμαρχος Νάξου
Αντιπρόεδρος Europa Nostra,
Πρόεδρος Ελληνικής Εταιρείας

Χαιρετισμοί

Μήνυμα Αναπληρώτριας Υπουργού Πολιτισμού κ. Φάνης Πάλλη Πετραλιά
Γιώργος Μπαμπινιώτης, Πρύτανης Πανεπιστημίου Αθηνών
Χάρις Καλλιγά, Πρόεδρος Συμβουλίου Αρχιτεκτονικής Κληρονομιάς
της Ελληνικής Εταιρείας
Μαρίζα Μαρθάρη, Διευθύντρια ΚΑ' Εφορείας Προϊστορικών
και Κλασικών Αρχαιοτήτων
Όλγα Φιλανιώτου, Αρχαιολόγος ΚΑ' Εφορείας Προϊστορικών
και Κλασικών Αρχαιοτήτων

Ομιλίες

Βασίλης Λαμπρινουδάκης, Καθηγητής Κλασικής Αρχαιολογίας Πανεπιστημίου Αθηνών:
«Η περιπέτεια της αναγέννησης ενός μνημείου: Το μνημείο και η ιστορία του»

Θέμης Μπιλής, Αρχιτέκτων:

«Η περιπέτεια της αναγέννησης ενός μνημείου: Η ανάδειξη»

20:30 Προβολή της ταινίας της Λυδίας Καρρά «Φωνή Αιγαίου»

21:30 Δεξίωση

Οργανωτές:

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΑΘΗΝΩΝ
ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ για την Προστασία του Περιβάλλοντος
και της Πολιτιστικής Κληρονομιάς
ΔΗΜΟΣ ΝΑΞΟΥ

ΠΡΑΚΤΙΚΟ 2/29-1-2004

Αθήνα, Πέμπτη 29 Ιανουαρίου 2004, στις έξι (6.00) το απόγευμα, στο Αμφιθέατρο του κτιρίου του ΥΠΠΟ, στην οδό Μπουμπουλίνας 20-22, συνεδρίασε το Κεντρικό Συμβούλιο Νεότερων Μνημείων όπως αυτό συστάθηκε με το ν.3028/02 «Περί Οργανισμού του Υπουργείου Πολιτισμού» και συγκροτήθηκε με την ΥΠΠΟ/ΔΙΟΙΚ/Α5/38774/10-7-2002 και τροποποιήθηκε με την ΥΠΠΟ/ΔΙΟΙΚ/Α5/ΠΜΥ/54145/14-10-2003, η οποία τροποποιήθηκε με την ΥΠΠΟ/ΔΙΟΙΚ/Α5/ΠΜΥ/71787/15-12-2003.

Στη Συνεδρίαση παραβρέθηκαν:

1.Λίνα Μενδώνη	Γενική Γραμματέας του ΥΠΠΟ & Πρόεδρος του ΚΣΝΜ (θέματα 4-13)
2.Αγγελική Καστανά	Πάρεδρος Ν.Σ.Κ. στο ΥΠΠΟ & Προεδρεύουσα του ΚΣΝΜ(θέματα 1-3)
3.Βασίλειος Χανδακάς	Γενικός Δ/ντης Αναστήλωσης Μουσείων & Τεχνικών Έργων
4.Λάζαρος Κολώνας	Αρχαιολόγος, Γενικός Δ/ντής Αρχαιοτήτων στο ΥΠΠΟ
5.Ισιδωρος Κακούρης	Δ/ντής Βυζαντινών και Μεταβυζαντινών Μνημείων (θέματα 1-4)
6.Γρηγόρης Ριζόπουλος	Γλύπτης, εκπρ. ΕΕΤΕ
7.Ελπίδα Μακρή	Αρχ/νας Δ/ντρια Οικοδομικού και Κτηρ/κού Κανονισμού (ΥΠΕΧΩΔΕ)
8. Παναγιώτης Καρύδης	Πολιτικός Μηχανικός, Καθηγητής Ε.Μ.Π.
9. Μαρία Αποστόλου	Επίκουρος Καθηγήτρια Ε.Μ.Π.
10.Νικόλαος Ζίας	Καθηγητής Ιστορίας Τέχνης Πανεπιστημίου Αθηνών
11. Μαρία Δανιά	Προϊσταμένη Υπηρεσίας Νεότερων Μνημείων & Τεχνικών Έργων Βορείου Αιγαίου

Στη Συνεδρίαση αυτή δεν παραβρέθηκαν αν και προσκλήθηκαν με το νόμιμο τρόπο τα μέλη:

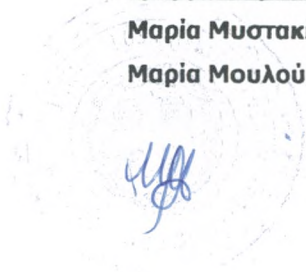
Δημ.Παλιούρας και η αναπληρώριά του **Ε.Γατοπούλου**, **Ε.Καμπούρη** και η αναπληρώριά της **Χρ.Τζομπανάκη**, **Εμμ.Μπίρης** και ο αναπληρωτής του **Γ.Προκοπίου**, **Νικ.Χολέβας** και ο αναπληρωτής του **Δημ.Ζιρώ**, **Αμ.Ηλιοπούλου** και η αναπληρώριά της **Π.Σαββίδου**

Εισηγητές στο Κεντρικό Συμβούλιο Νεότερων Μνημείων ήταν οι:

Παρασκευή Παλαντζά	Προϊσταμένη της Δ/σης Αναστήλωσης Νεότερων και Σύγχρονων Μνημείων του ΥΠΠΟ
Δανιήλ Ορφανουδάκης	Αναπληρωτής Προϊστάμενος της ΔΙ.ΝΕ.Σ.Α.Κ. του ΥΠΠΟ
Αντώνης Πατεράκης	Αναπληρωτής Προϊστάμενος της Δ/σης Συντήρησης Αρχαίων και Νεότερων Μνημείων στο ΥΠΠΟ
Αθηνά Αθανασιάδου	Αναπληρώτρια Προϊσταμένη της Δ.Μ.Μ.Π.Κ. του ΥΠΠΟ

Γραμματείς στο Κεντρικό Συμβούλιο Νεότερων Μνημείων ήταν οι:

Μαρία Μυστακίδη	Μόνιμη υπάλληλος στο ΥΠ.ΠΟ.
Μαρία Μουλού	Μόνιμη υπάλληλος στο ΥΠ.ΠΟ.

Στο σημείο αυτό αποχώρησε το μέλος του Συμβουλίου Γρ.Ριζόπουλος

ΘΕΜΑ 11°

Χαρακτηρισμός ή μη ως μνημείου Βιομηχανικού
Συγκροτήματος ΑΒΙΣ στην **Σαντορίνη**, ιδιοκτησίας **ΑΒΙΣ Α.Ε.**

Το Κεντρικό Συμβούλιο Νεότερων Μνημείων αφού έλαβε υπόψη:

- 1) Το με αρ.πρωτ. ΥΠΠΟ/ΔΙΝΕΣΑΚ/1161π.ε./6148/21-1-2004 έγγραφο της Διεύθυνση Νεότερης και Σύγχρονης Αρχιτεκτονικής Κληρονομιάς προς το ΚΣΝΜ
- 2) Τις φωτογραφίες, τα σχέδια και τα λοιπά έγγραφα του οικείου φακέλου.
- 3) Τα άρθρα 13,14,15 του Κώδικα Διοικητικής Διαδικασίας, ο οποίος κυρώθηκε με το άρθρο πρώτο του ν.2690/99" (ΦΕΚ 45/1999 τεύχος Α').
- 4) Το ν.3028/02 "Για την προστασία των Αρχαιοτήτων και εν γένει της Πολιτιστικής Κληρονομιάς" (ΦΕΚ 153/2002 τεύχος Α')
- 5) Την εισήγηση του Αναπληρωτή Προϊσταμένου της ΔΙΝΕΣΑΚ του ΥΠΠΟ Δαν.Ορφανουδάκη ο οποίος αναφέρει ότι:
Η Εφορεία Νεωτέρων Μνημείων Αττικής, με αρ.πρωτ.1771/3-12-03 έγγραφό της μας διαβίβασε το φάκελο που αφορά στο θέμα του βιομηχανικού συγκροτήματος, μετά από αίτημα για κατεδάφισή του από την ιδιοκτήτρια εταιρεία ΑΒΙΣ Α.Ε., ΑΒΙΣ ΞΕΝΟΔΟΧΕΙΑΚΕΣ – ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΕΣ – ΑΓΡΟΤΟΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΕΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ Α.Ε.
Το συγκρότημα είναι κατασκευασμένο με मिχτή τοιχοποιία, ηφαιστειακή πέτρα και μπετό γύρω στο 1935 έως 1938 και αποτελείται από τα παρακάτω επιμέρους χτίσματα.
Α) Κεντρικό κτίριο εργοστασίου. Στεγάζει όλη την αλυσίδα παραγωγής, δηλ. διαλογή, πλύσιμο, παστερίωση, διαχωρισμό, συμπύκνωση, συσκευασία. Μεταγενέστερες προσθήκες από μπετόν και ευτελή υλικά, έχουν αλλοιώσει την αρχική του μορφολογία.
Β) Βοηθητικό κτίριο (φούρνος)
Γ) Κτίριο το οποίο χρησιμοποιούνταν ως κατοικία του ιδιοκτήτη, κατά την περίοδο λειτουργίας του εργοστασίου. Σήμερα διατηρείται μόνο ο ημιυπόγειος χώρος του.
Δ) Βοηθητικό λιθόχτιστο κτίριο το οποίο στέγαζε τον τórνο και τη δεξαμενή Μαζούτ.
Ε) Βοηθητικό λιθόχτιστο κτίριο, αποτελούμενο από δύο ανεξάρτητους θολωτούς

χώρους. Ο πρώτος χώρος χρησίμευε ως χώρος στέγασης του καϊκιού της Εταιρείας «ταρσανάς» και ο δεύτερος ως στάβλος.

ΣΤ) Βοηθητικό λιθόχτιστο κτίσμα με θόλο για τη στέγαση της μεταλλικής βάρκας του εργοστασίου.

Ζ) Κτίριο κατοικίας το οποίο έχει υποστεί σοβαρές αλλοιώσεις λόγω νεώτερων επεμβάσεων.

Η) Βοηθητικό κτίσμα το οποίο στέγαζε το θυρωρείο. Έχει μετατραπεί σε ξενώνα και έχει υποστεί σχετικές αλλοιώσεις.

Θ) Κτίριο το οποίο στέγαζε το αντλιοστάσιο του εργοστασίου.

Το συγκρότημα περιβάλλεται από μεγάλη αυλή στην οποία υπάρχουν υπόγειες και υπέργειες εγκαταστάσεις για τη συλλογή του νερού, (απαραίτητου για τη λειτουργία του εργοστασίου).

Ενδιαφέρον παρουσιάζει η εγκατάσταση της υπόγειας δεξαμενής.

Η Εφορεία Νεωτέρων Μνημείων Αττικής εισηγείται τα παρακάτω:

- Να ζητηθεί πλήρης και λεπτομερής αποτύπωση όλων των χώρων του κεντρικού κτιρίου του εργοστασίου-κτίριο Α, στην οποία να σημειώνονται οι υπάρχουσες κατασκευές υποδομής και ο υπάρχον μηχανολογικός εξοπλισμός.
- Να συμπληρωθούν με αντίστοιχα στοιχεία, (κατασκευές και εξοπλισμό), οι αποτυπώσεις από τα άλλα κτίρια του εργοστασίου.
- Να αποτυπωθούν οι υπόγειες και οι υπέργειες για τη συλλογή του νερού.
- Εφόσον υπάρχουν στη διάθεση των ιδιοκτητών στοιχεία για το κατεδαφισμένο τμήμα του κτιρίου Γ - κατοικία (σχέδια, φωτογραφίες κλπ.), να δοθούν αντίγραφα στο ΥΠ.ΠΟ.
- Να χαρακτηριστούν σύμφωνα με τις διατάξεις του Ν.3028/02, λόγω της αρχιτεκτονικής, βιομηχανικής και εν γένει επιστημονικής και ιστορικής αξίας τους.

1. Η ενότητα των κτιρίων που αποτελούν το κτίριο Ε, κτίριο καϊκιού και στάβλου, διότι πρόκειται για ειδικά βοηθητικά κτίρια του εργοστασίου και ενδιαφέρουσες τυπολογικά και μορφολογικά κατασκευές.

2. Το κτίριο ΣΤ, επίσης ειδικό βοηθητικό κτίριο, που χρησιμοποιούνταν για την αποθήκευση της βάρκας του εργοστασίου.

3. Το κτίριο Θ, αντλιοστάσιο του εργοστασίου, ειδικό βοηθητικό κτίριο, απολύτως απαραίτητο για τη λειτουργία του εργοστασίου.

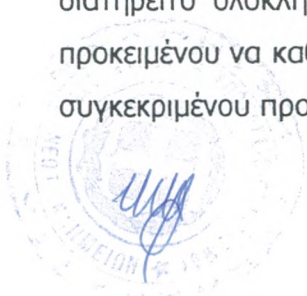
Επίσης να χαρακτηριστούν σύμφωνα με τις διατάξεις του Ν.3028/02, λόγω της ιστορικής και βιομηχανικής τους αξίας, να συντηρηθούν και να φυλαχτούν τα ακόλουθα τμήματα του εξοπλισμού και κινητά αντικείμενα του εργοστασίου:

- 1) Τα καζάνια του εργοστασίου, που βρίσκονται στο κεντρικό κτίριο του εργοστασίου - κτίριο Α)
- 2) Το σύστημα της μεγάλης τροχαλίας, που επίσης βρίσκεται στο κεντρικό κτίριο του εργοστασίου - κτίριο Α.
- 3) Η μεταλλική βάρκα με το όνομα του εργοστασίου, AVIS, που σήμερα βρίσκεται εγκαταλελειμμένη στην αυλή του εργοστασίου.
- 4) Να κατασκευαστεί μακέτα όλης της εγκατάστασης με τη βοήθεια της Ε.Ν.Μ. Αττικής, η οποία θα διερευνήσει παλιό φωτογραφικό υλικό και να τοποθετηθεί σε χώρο του συγκροτήματος, κατάλληλα διαμορφωμένο, σε συνεργασία με το ΥΠ.ΠΟ.
- 5) Να συγκεντρωθούν τα μηχανήματα και εργαλεία του εργοστασίου που βρίσκονται διάσπαρτα στους χώρους, στα υπό κήρυξη κτίρια, προκειμένου να αποτελέσουν σημείο αναφοράς για το ίδιο το εργοστάσιο και για τη βιομηχανική ιστορία του νησιού.

- Εξετάζοντας όλα τα στοιχεία του φακέλου, δεν συμφωνούμε με την εισήγηση της Εφορείας Νεωτέρων Μνημείων Αττικής για το χαρακτηρισμό της βάρκας, του εργοστασίου, του καζανιού και του συστήματος της μεγάλης τροχαλίας του κτιρίου Α ως διατηρητέων μνημείων και η μεταφορά τους στα υπό διατήρηση κτίρια «προκειμένου να αποτελέσουν σημείο αναφοράς για το ίδιο το εργοστάσιο και τη βιομηχανική ιστορία του νησιού» καθόσον ο χώρος θα οικοδομηθεί κατά πάσα πιθανότητα με κτίρια διαφορετικής χρήσης και η επισήμανση ότι κάποτε εκεί υπήρχε το εργοστάσιο ΑΒΙΣ Α. Ε. δε θεωρούμε ότι εξυπηρετεί κάποιο σκοπό.

Η συγκέντρωση επίσης στα προτεινόμενα από την Εφορεία Νεωτέρων Μνημείων Αττικής προς διατήρησης κτίρια Ε, Στ και Θ, του καζανιού του εργοστασίου, του συστήματος της τροχαλίας και της βάρκας, δε θεωρούμε ότι θα συμβάλλουν στη διατήρηση και προαγωγή της βιομηχανικής ιστορίας του νησιού.

Η πρόταση αυτή της Εφορείας Νεωτέρων Μνημείων θα είχε έννοια εφόσον διατηρείτο ολόκληρο το σύστημα παραγωγής και τα κτίρια του συγκροτήματος, προκειμένου να καθίσταται σαφές στους επισκέπτες η παραγωγική διαδικασία και του συγκεκριμένου προϊόντος.

- Λαμβάνοντας υπόψη τα παραπάνω εισηγούμαστε το μη χαρακτηρισμό ως μνημείου του βιομηχανικού συγκροτήματος ΑΒΙΣ, στη Σαντορίνη, καθόσον είναι νεώτερο των 100 τελευταίων ετών και δεν πληροί τις προϋποθέσεις, του άρθρου 6, του Ν.3028/02. Ειδικότερα διότι δεν έχει ιδιαίτερη αρχιτεκτονική, πολεοδομική, κοινωνική, εθνολογική, λαογραφική, τεχνική, βιομηχανική ή εν γένει καλλιτεχνική ή επιστημονική σημασία.

Εισηγητικό Σημείωμα ΔΙ.ΝΕ.ΠΟ.Κ.

Σχετικά με το χαρακτηρισμό ή μη του μηχανολογικού εξοπλισμού του εργοστασίου επεξεργασίας τοματοπολτού «ΑΒΙΣ» που βρίσκεται στην παραλία Βόθωνα στο Καμάρι της Σαντορίνης (Ν.Κυκλάδων).

Από τα στοιχεία του φακέλου και ειδικά από τη φωτογραφική τεκμηρίωση, προκύπτει ότι στο χώρο του Εργοστασίου «ΑΒΙΣ» διασώζονται σημαντικά τμήματα του μηχανολογικού εξοπλισμού (λ.χ. «καζάνια», συστήματα μετάδοσης κίνησης, τροχαλίες, «πρέσες» κ.α.).Ο εξοπλισμός αυτός δεν είναι δυνατόν να τεκμηριωθεί (προέλευση, περίοδος κατασκευής κλπ) και να αξιολογηθεί από τα υφιστάμενα στοιχεία του φακέλου.

Οι ιδιοκτήτες με έγγραφο τους (28-1-2004) δηλώνουν την πρόθεση τους να παραχωρήσουν δωρεάν τον εξοπλισμό αυτό στο ΥΠ.ΠΟ, προκειμένου να εκτεθεί σε κάποιο Βιομηχανικό Μουσείο.

Η Υπηρεσία μας εκτιμά ότι πρέπει να πραγματοποιηθεί αυτοψία, να καταγραφεί και να τεκμηριωθεί ο υφιστάμενος εξοπλισμός (χώρα προέλευσης, χρόνος κατασκευής κ.λ.π) και εν συνεχεία, εφόσον παρουσιάζει ενδιαφέρον, να εξετασθεί το ενδεχόμενο χαρακτηρισμού του σύμφωνα με τις διατάξεις της κείμενης νομοθεσίας.

Ο εξοπλισμός του Εργοστασίου «ΑΒΙΣ» θα μπορούσε να μεταφερθεί στην Ερμούπολη και, αφού συντηρηθεί, να εκτεθεί στους χώρους του Βιομηχανικού Μουσείου.

Πρόταση

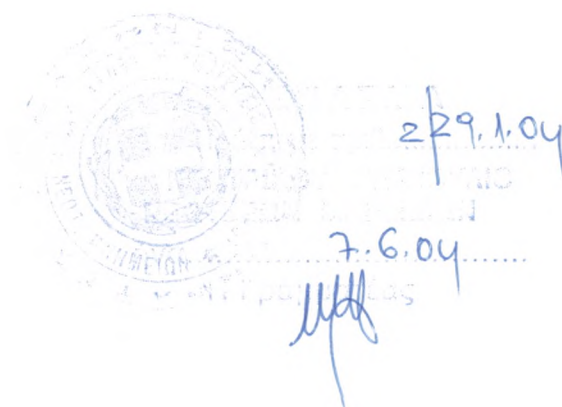
Η Διεύθυνση Νεώτερης Πολιτιστικής Κληρονομιάς, να προβεί σε αυτοψία προκειμένου να καταγράψει αναλυτικά τον υφιστάμενο μηχανολογικό εξοπλισμό και να εισηγηθεί σχετικά με τον χαρακτηρισμό του ή μη, σύμφωνα με τις διατάξεις του Ν.3028/02.

6) Την συζήτηση μεταξύ των μελών του Συμβουλίου.

7) Το Κεντρικό Συμβούλιο Νεοτέρων Μνημείων, κατόπιν προηγούμενης φανεράς ψηφοφορίας επί του παραπάνω εξεταζομένου θέματος, **γνωμοδοτεί ομόφωνα:**

A) Υπέρ του μη χαρακτηρισμού ως μνημείου του βιομηχανικού συγκροτήματος **ΑΒΙΣ** Α.Ε. στη **Σαντορίνη**, διότι δεν πληροί τις προϋποθέσεις που ορίζουν οι διατάξεις του άρθρου 6 του Ν.3028/2002 και ειδικότερα δεν έχει ιδιαίτερη αρχιτεκτονική, πολεοδομική, λαογραφική, τεχνική, βιομηχανική ή καλλιτεχνική αξία.

B) Ο εξοπλισμός του συγκροτήματος θα καταγραφεί και θα τεκμηριωθεί από την ΔΙΝΕΠΟΚ και ο σχετικός φάκελος θα υποβληθεί στο ΚΣΝΜ»

ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΑΡΧΙΤΕΚΤΟΝΙΚΗΣ ΚΛΗΡΟΝΟΜΙΑΣ της ΕΕ
Συνεδρίαση της 27ης Μαΐου 2004

Παρόντες: Αντιπρόεδρος: Γραμματέας: Μέλη:	Α. Ζάννος Ε. Γρατσία Β. Διδώνη Μ. Κορομάντζου Φ. Μαλλούχου Κ. Σταματόπουλος
--	--

Συζήτηση και έγκριση πρακτικών 309ης συνεδρίασης

Βιομηχανικό συγκρότημα ΑΒΙΣ Σαντορίνης

Η κα Βούλα Διδώνη ενημερώνει για την απόφαση μη χαρακτηρισμού του βιομηχανικού συγκροτήματος τοματοπολτού ΑΒΙΣ, ιδιοκτησίας ΑΒΙΣ ΑΕ, στη Σαντορίνη. Πρόκειται για ένα συγκρότημα σε έκταση 13 στρεμμάτων το οποίο χρονολογείται στη δεκαετία του 1930. Μέρος των κτηρίων του ανήκουν σε παλαιότερη περίοδο. Στον κυρίως χώρο διατηρείται ο εξοπλισμός. Η εισήγηση της Δ/σης Νεώτερης και Σύγχρονης Αρχιτεκτονικής Κληρονομιάς πρότείνει το μερικό χαρακτηρισμό του και την απλή καταγραφή του εξοπλισμού. Το ΚΣΝΜ αποφάσισε το μη χαρακτηρισμό και την καταγραφή οποία έχει ήδη γίνει. Το ΣΧΟΠ στο οποίο είναι η κα Διδώνη αποφάσισε τη μη κατεδάφισή του. Ο κ. Ασιμής ο οποίος έχει φέρει και αυτός το θέμα στην ΕΕ έχει στείλει την επιστολή που στάλθηκε στο ΥΠΠΟ από τον έπαρχο Θήρας και τον δήμαρχο Θήρας για την παράλογη αυτή απόφαση. Τα μέλη κρίνουν ότι το συγκρότημα πρέπει να διατηρηθεί λόγω της αρχιτεκτονικής και ιστορικής του αξίας. Η κα Μαλλούχου προτείνει να σταλεί επιστολή στην 1^η Εφορεία Νεωτέρων Μνημείων τονίζοντας το θέμα της παλαιότητας των κτηρίων προκειμένου το θέμα να επανεξετασθεί. Τα μέλη εγκρίνουν την πρόταση καθώς και την αποστολή επιστολής στο Υπ. Αιγαίου με την οποία να ζητάμε το χαρακτηρισμό του συγκροτήματος. Επίσης, ο κ. Ζάννος αναλαμβάνει να επικοινωνήσει με τον γιο του αρχιτέκτονα κ. Κανδύλη που είχε κάνει τη μελέτη για την ανέγερση νέων κτηρίων και η κα Γρατσία αναλαμβάνει να αναζητήσει τα πρακτικά της συνεδρίασης του ΚΣΝΜ.

Κάσσα Κοινού Ρωμαίων

Ο κ. Σταματόπουλος αναφέρει ότι η Κάσσα του Κοινού των Ρωμαίων εξακολουθεί να πωλείται. Το ποσό είναι 555.000 \$. Η κα Κέρτσικωφ θα αναθέσει στους υπαλλήλους της στην Κων/πολη να κινηθούν σαν να το αγόραζαν αυτοί. Επίσης, θα πρέπει να αναζητηθεί Τράπεζα. Ο κ. Ζάννος προτείνει την Τράπεζα Πίστεως.

Οικοδομή στη Χώρα Πάτμου1

Η κα Γρατσία ενημερώνει ότι ο δημοσιογράφος κ. Γιώργος Βλάχος έφερε στο ΣΑΚ το θέμα της παράνομης ανέγερσης τρίτου ορόφου σε κτήριο στη Χώρα Πάτμου και την κατάληψη τμήματος του μικρού δρόμου από την οικοδομή. Ζητά την παρέμβαση του ΣΑΚ. Τα μέλη βλέπουν τις φωτογραφίες και κρίνουν ότι χρειάζονται πιο σαφή στοιχεία. Ο κ. Σταματόπουλος προτείνει ο κ. Βλάχος να

ενταχθεί η αποκατάσταση του ναού του Αγίου Νικολάου Ραγκαβά. Η κα Γρατσία αναλαμβάνει να ρωτήσει τη ΔΑΒΜΜ αν έχει γίνει κάποια ενέργεια για το ναό.

Βιομηχανικό συγκρότημα ΑΒΙΣ Σαντορίνης

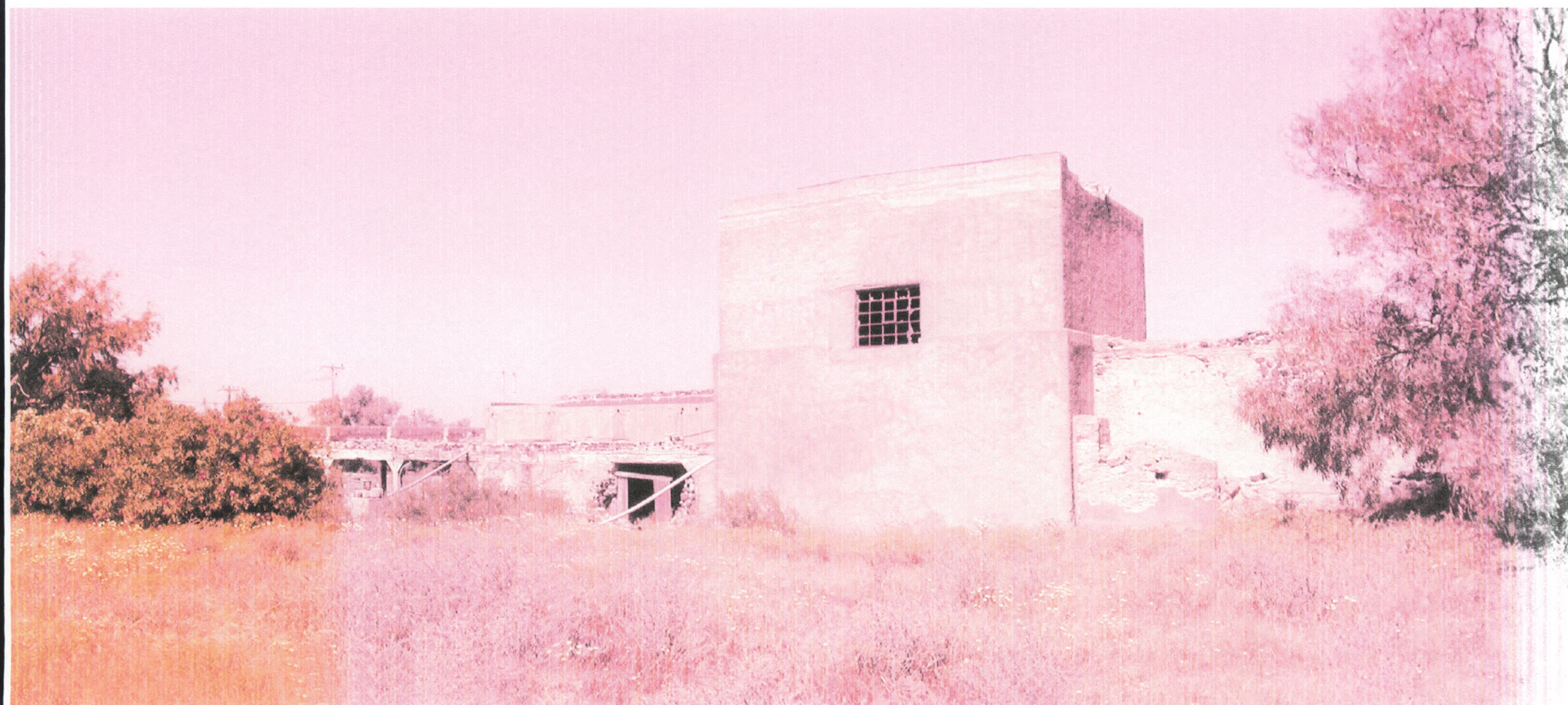
Η κα Βούλα Διδώνη ενημερώνει σχετικά με το βιομηχανικό κτήριο ΑΒΙΣ ότι ο ΣΧΟΠ έχει δύο φορές βγάλει απόφαση για τη μη κατεδάφισή του οι οποίες έχουν ήδη σταλεί στο Υπουργείο Αιγαίου. Ο κ. Καρράς προτείνει να σταλεί επιστολή από τον ίδιο και την κα Καλλιγά στο Υπουργείο Αιγαίου με την οποία να συνηγορούμε στη διατήρηση του συγκροτήματος. Επίσης πρέπει να ζητηθεί αναπομπή του θέματος του μη χαρακτηρισμού του ως διατηρητέου από το ΚΣΝΜ, αφού ένα από τα κτήρια είναι παλαιότερο των 100 χρόνων. Το στοιχείο της παλαιότητας θα πρέπει να επισημανθεί στην αρμόδια ΕΝΜ. Η κα Διδώνη αναλαμβάνει να συντάξει την επιστολή.

Έκδοση βιβλίο για τον Εθνικό Κήπο

Ο κ. Σταματόπουλος συνάντησε την κα Μπενάκη, πρόεδρο της Βουλής, η οποία ενδιαφέρεται να γραφεί ένα βιβλίο για το ευρύ κοινό για τον Εθνικό Κήπο. Η πρότασή της είναι σε περίπτωση που η συγγραφέας του βιβλίου που ήδη κυκλοφορεί για τον Εθνικό Κήπο δεν ενδιαφέρεται να το αναλάβει η ΕΕ. Ο κ. Καρράς επισημαίνει ότι η ΕΕ θα δεχθεί μόνο αν η συγγραφή θα αποφέρει χρήματα.

Η έναρξη των συνεδριάσεων του ΣΑΚ ορίζεται για την Πέμπτη 16 Σεπτεμβρίου 2004.

Κοινοποίηση

ΕΡΧΟΣΤΑΣΙΟ "ΑΒΙΣ"
ΖΑΝΤΟΡΙΝΗ -

ΤΟ ΚΤΙΡΙΟ Α ΠΛΩΣ
ΣΤΗΝ ΠΑΡΑΛΙΑ

ΕΞΩΤΕΡΙΚΟ -

ΟΨΗ ΑΠΟ ΤΗ ΘΑΛΑΣΣΑ.

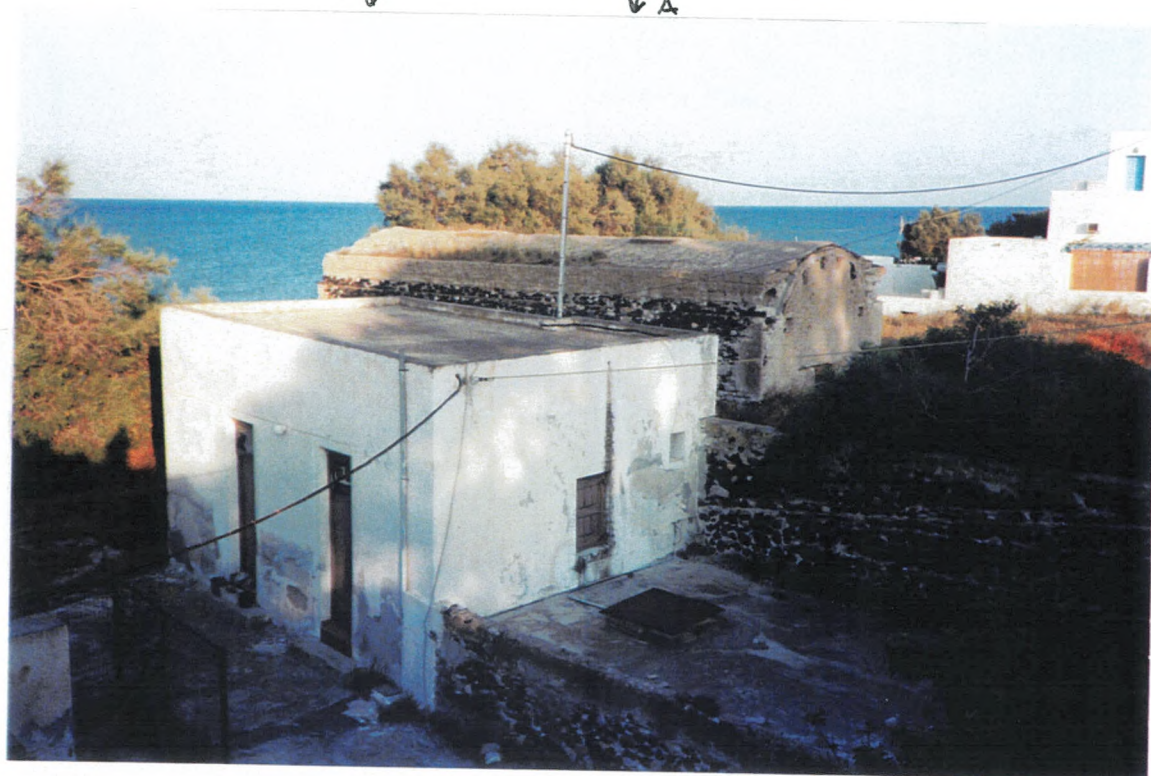
2003 / Φ. ΔΙΑΟΥΗ

ΤΟ ΚΤΙΡΙΟ Α
ΟΨΗ ΑΠΟ ΤΗ ΘΑΛΑΣΣΑ -

Β. ↓

↓ Α

ΤΑ ΚΤΙΡΙΑ Α ΚΑΙ Β
ΑΠΟ ΤΗΝ ΤΑΡΑΤΣΑ
ΤΟΥ ΕΡΓΟΣΤΑΣΙΟΥ

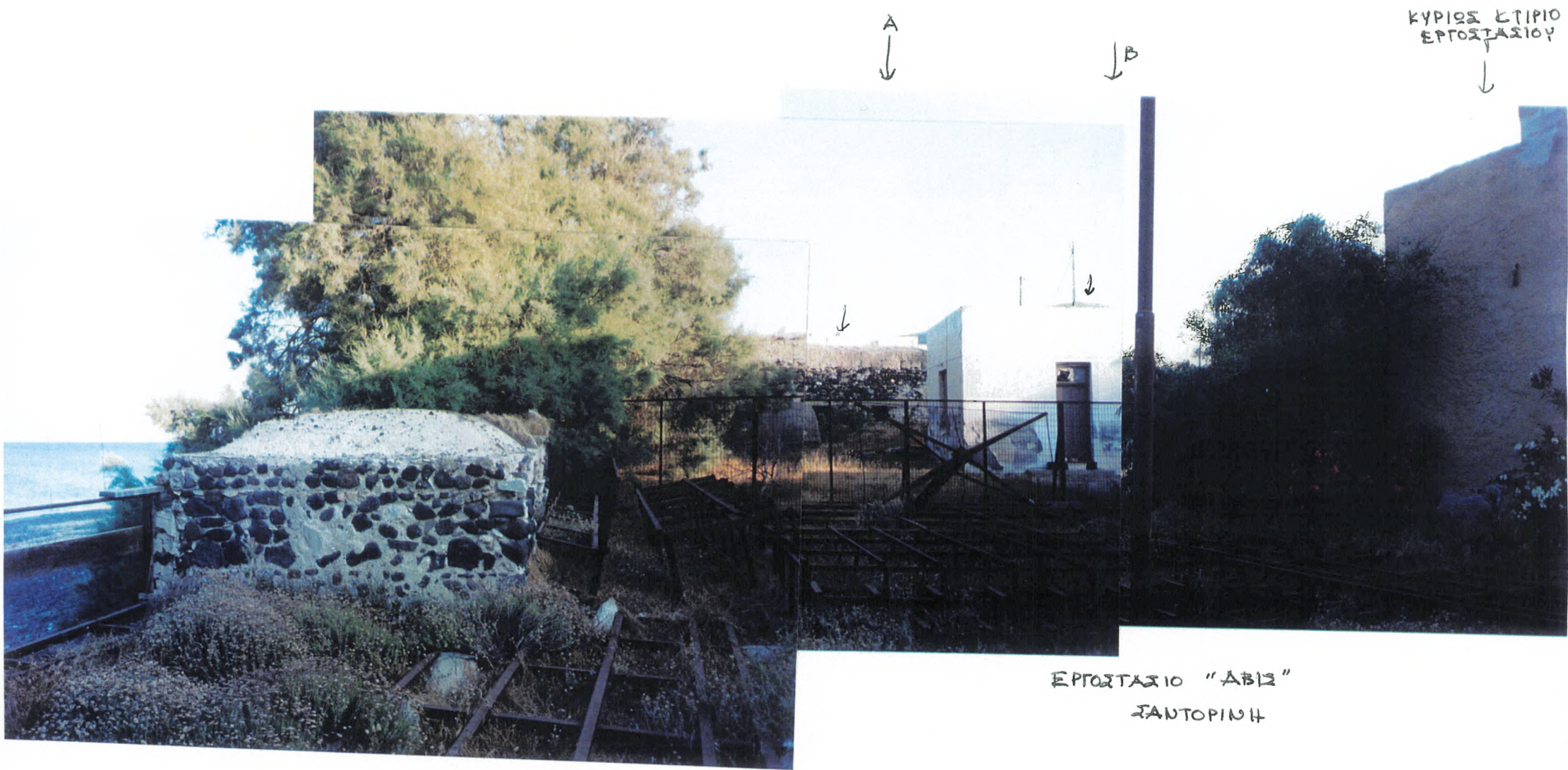
↓ B ↓ A

↓ B
↓ A
↓ C

Το κτίριο Α και Β και οι
δεξαμενές

ΕΡΓΟΣΤΑΣΙΟ "ΑΒΙΣ"
ΙΑΝΤΟΡΙΝΗ

ΟΙ ΟΡΟΦΕΣ ΑΠΟ ΤΙΣ
ΥΠΟΓΕΙΕΣ ΣΤΕΡΕΕΣ -

ΤΟ ΚΥΡΙΟΣ ΚΤΙΡΙΟ -
ΟΨΗ ΑΠΟ ΤΗ ΘΑΛΑΣΣΙΑ -

ΕΡΓΟΣΤΑΣΙΟ "ΑΒΙΣ"
ΣΑΥΤΟΡΙΝΗ.

7

ΤΟ ΔΩΜΑ ΤΟΥ
ΕΥΡΙΣΤ ΚΤΙΡΙΟΥ
ΤΟΥ ΕΡΓΟΣΤΑΣΙΟΥ

2003/Β.ΔΙΔΩΝΗ.

ΤΟ ΔΩΜΑ ΤΟΥ
ΚΥΡΙΟΥ ΕΤΙΡΙΟΥ

2003 / Ε. ΔΙΔΟΝΗ

ΠΙΣΤΡΟ ΟΨΗ

ΕΙΣΤΕΡΙΟ -
ΤΟ ΚΥΡΙΟ ΚΤΙΡΙΟ -

ΚΤΙΡΙΟ Γ.

ΚΤΙΡΙΟ Γ + Β + Α + Δ.

Δ: ΕΥΡΕΣ ΚΤΙΡΙΟ -

ΚΤΙΡΙΟ Γ -

ΚΤΙΡΙΟ Γ -

Θήρα, 24-02-2004

Προς:

- 1) τον Υπουργό Πολιτισμού
κ. Ευάγγελο Βενιζέλο
- 2) την Δ/νση Νεώτερης & Σύγχρονης
Αρχιτεκτονικής Κληρονομιάς
- 3) την Εφορεία Νεωτέρων Μνημείων Αττικής
- 4) Υπουργείο Αγ. Δ/νση Πολιτισμού
Γραφείο για τη βιομηχανική κληρονομιά

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ

Αρ. Πρωτ. 638

Ημερομηνία

Φακ 27/5/04

ΘΕΜΑ: Μη χαρακτηρισμός ως μνημείου το βιομηχανικό συγκρότημα
επεξεργασίας τοματοπολτού ΑΒΙΣ στην Σαντορίνη ιδιοκτησίας ΑΒΙΣ Α.Ε.
(σχετ. υπ' αρ. πρωτ. ΥΠΠΟ/ΔΙΝΕΣΑΚ/262/2526 10-02-2004)

Με έκπληξη πληροφορηθήκαμε την ανωτέρω υπουργική απόφαση με
την οποία δεν χαρακτηρίζεται ως μνημείο το βιομηχανικό συγκρότημα
επεξεργασίας τοματοπολτού ΑΒΙΣ στην Σαντορίνη (ιδιοκτησίας ΑΒΙΣ Α.Ε.).

Αναζητήσαμε τις εισηγήσεις της Εφορείας Νεωτέρων Μνημείων
Αττικής (2-12-03) και της Δ/νσης Νεώτερης και Σύγχρονης Αρχιτεκτονικής
Κληρονομιάς (16-01-2004) σχετικά με το παραπάνω θέμα και διαβάζοντάς
εντυπωσιαστήκαμε από το γεγονός ότι ένα σημαντικό μνημείο της
βιομηχανικής ιστορίας της Σαντορίνης θυσιάζεται στο βωμό μιας
ανορθολογικής τουριστικής ανάπτυξης με τις υπογραφές των ειδικών που
όφειλαν να υπερασπίζονται την πολιτισμική ιστορία του τόπου μας.

Το εργοστάσιο τοματοποιίας ΑΒΙΣ ΑΕ δημιουργήθηκε το 1933-36.
Είναι ένα από τα παλαιότερα εργοστάσια τοματοποιίας που σώζονται στην
Σαντορίνη σηματοδοτώντας και χαρακτηρίζοντας μια ολόκληρη περιοχή.
Αποτελεί σύμβολο της βιομηχανικής κληρονομιάς του νησιού, είναι μνημείο
και προσφέρει στον εμπλουτισμό της γνώσης και στη διατήρηση της μνήμης
του τόπου. Τα εργοστάσια ΑΒΙΣ ΑΕ είναι μια δυνατή φωνή από το παρελθόν
της Σαντορίνης που δεν πρέπει να χαθεί.

Στον κυρίως χώρο του εργοστασίου, διατηρούνται τα μηχανήματα
διαλογής, πλυσίματος, τα σπαστήρια, τα καζάνια, τα γεμιστήρια με τα
εξαρτήματά τους. Η κατασκευή του κυρίου κτιρίου, παρουσιάζει ενδιαφέρον
αρχιτεκτονικό και μορφολογικό, ως βιομηχανικό κτίριο της εποχής.

Υπάρχουν σήμερα πολλοί τρόποι και δυνατότητες για την αξιοποίηση
και επανάχρηση κτιρίων της αρχιτεκτονικής και βιομηχανικής κληρονομιάς, οι
οποίοι συνδυάζουν την "δυναμική προστασία" των κτιρίων αυτών και την
επανεξέτασή τους στη σύγχρονη ζωή. (παραδείγματα Φίξ, κτίρια Ιδού
Πειραιώς, Γκάζι, Λαύριο κ.τ.λ.) αλλά και διεθνή παραδείγματα. Ήδη τα κτίρια
της βιομηχανικής αρχαιολογίας παγκοσμίως έχουν χαρακτηριστεί ως
"σημαντικά ιστορικά δείγματα" τα οποία πρέπει να διατηρηθούν.

Η εισήγηση της Δ/σης Νεώτερης και Σύγχρονης Αρχιτεκτονικής Κληρονομιάς (16-01-2004) φαίνεται να μην λαμβάνει υπ' όψη τίποτα εκτός τα παραπάνω. Η καταγραφή του εξοπλισμού του εργοστασίου και μόνον που προτείνεται δεν αποτελεί ολοκληρωμένη μορφή προστασίας και διατήρησης, αλλά άλλοθι για την άδεια κατεδάφισης του μνημείου.

Στο σημερινό νέο τουριστικό τοπίο της Σαντορίνης το οποίο παριγύρεται με ταχύτατους ρυθμούς αλλοιώνοντας την αυθεντικότητα της αρχιτεκτονικής αλλά και φυσικής κληρονομιάς, τα κτίρια της ΑΒΙΣ ΑΕ, σηματοδοτούν τον τόπο και την ιστορία του νησιού μας.

Επειδή σίγουρα το εργοστάσιο τουριστικής ΑΒΙΣ ΑΕ καλύπτει όλες τις προϋποθέσεις για τον χαρακτηρισμό του ως μνημείου, είναι πιθανόν τα στοιχεία που προσκομίστηκαν στις Υπηρεσίες του ΥΠ.Π.Ο. να μην ήταν επαρκή. Για το λόγο αυτό παρακαλούμε τον Υπουργό Πολιτισμού να ανακαλέσει την απόφαση αυτή, με την οποία καταργείται η βιομηχανική - κοινωνική ιστορία της Σαντορίνης.

Επίσης καλούμε το Υπουργείο Αιγαίου να κηρύξει το συγκεκριμένο κτήριο διατηρητέο καθώς ήδη το Σ.Χ.Ο.Π. του Επαρχείου Θήρας έχει ήδη γνωμοδοτήσει σχετικά.

Κοιν/ση:

- ΥΠ.ΠΟ. Δ/ση Νεώτερης Πολιτιστικής Κληρονομιάς
- Ελληνικό Τμήμα TICCIH (International Comitee for the Conser vation of the Industrial Heritage)
- Εθνικό Ιδρυμα Ερευνών
Κέντρο Νεοελληνικών Ερευνών Υπόψη κ. Μαυροειδή
- ICOMOS
- Ελληνική Εταιρεία Προστασίας της Πολιτιστικής Κληρονομιάς : της Φύσης
- Σ.Χ.Ο.Π. Επαρχείου Θήρας

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ

Για την Προστασία του Περιβάλλοντος
και της Πολιτιστικής Κληρονομιάς

Τριπόδων 28, 10558, Πλακα, Αθήνα
Τηλ. 210 3225245, 3226693 Φαξ. 210 3225240
www.ellinikietairia.gr

Αθήνα, 3 Ιουνίου 2004
Αριθ. Πρωτ. .655. / Ε.Ε.

Γραμματεία Κεντρικού Συμβουλίου Νεωτέρων Μνημείων
Υπουργείο Πολιτισμού
Πλατεία Καρύτση 10
Αθήνα

Αγαπητή κυρία Μουστακίδη,

Σας παρακαλώ όπως χορηγήσετε στο Συμβούλιο Αρχιτεκτονικής Κληρονομιάς της Ελληνικής Εταιρείας αντίγραφο των πλήρων πρακτικών από τη συνεδρίαση του Κεντρικού Συμβουλίου Νεωτέρων Μνημείων που αφορούσε το βιομηχανικό συγκρότημα τοματοπολτού ΑΒΙΣ στη Σαντορίνη.

Σας ευχαριστώ εκ των προτέρων.

Με εκτίμηση

Ειρήνη Γρατσία

Επιστημονική Γραμματέας
Συμβουλίου Αρχιτεκτονικής Κληρονομιάς της ΕΕ